

Politieke poëzie van vroeger Bijlage bij Mijn weekblad

Aan het begin van deze periode in Frankrijk staat de figuur van Alfred de Vigny, zoon van een oude adellijke familie met een rijk militair verleden van soldaten en zeelui. In 1822 publiceerde hij zijn eerste gedichtenbundel onder de titel Poèmes.

Alfred de Vigny 1797-1863

Parijse geest

Parijs geest! demon van 't keizerrijk!
vermoeide wijze, drinkend alle nachten
als van een wijn waar zorgen in versmachten,
de ochtendroem, het betere en het slijk.
Gelijkheidsprediker, die van elk lijk,
een held of moordenaar, een beeld zal trachten
te gieten, schedel meet, om dan hun krachten
te zuigen uit hun hart, vampier gelijk.

Je lacht! – Ze zijn al drie bij drie onthoofd
onder de guillotine op het plein.
- Zeg als een christen luid dat je gelooft. -
Kniel neer ! koning van 't kwaad, als elke vorst!
Dat Liefdes vinger zegenend kan zijn
en 'n kruisje slaat op je verdoemde borst.

Uit de Franse literatuur kan in deze rij José-Marie de Heredia worden opgenomen. Hij was de zoon van een Cubaanse vader en een Franse moeder.

José-Marie de Heredia 1842 – 1905

De slaaf

Zo, naakt en vuil, afzichtelijk en ondervoed,
een slaaf. Zie hoe mijn lijf de sporen ervan draagt,
van waar ik vrij geboren ben werd ik verjaagd,
van waar de heuvel blauw was en de honing zoet.

Gelukkig eiland dat ik achterliet. 't Is goed,
wanneer je ooit als zwanen de terugkeer waagt
naar bijen in de wijngaard, zorg dan dat je vraagt
naar mijn geliefde aan wie ik altijd denken moet.

Zal ik ze ooit weer zien, die violette ogen,
zo puur, waarin de lucht zich spiegelt, zo blauw
haar zwarte wimpers zegevierend in twee bogen?

Heb medelijden! Ga en laat niets onbeproefd,
Vertel haar dat ik leef en komen zal, heel gauw.
Je herkent haar wel, want zij is steeds bedroefd.

Thomas Chatterton was een jonge Engelse dichter die als miskend genie in 1770 zelfmoord pleegde op zijn zeventiend. De opvoering van een aan hem gewijd toneelstuk werd door de critici weggehoond en dat bracht de schrijfster George Sand in het geweer.

George Sand 1804 – 1876

Chatterton

Had u bewezen, heren journalisten,
dat Chatterton niet zo had moeten zeuren,
dat op toneel misvormd werd dit gebeuren,
al schreef u steeds weer tegen atheïsten

en tegendraads en tegen de sofisten,
dan hebt u niets begrepen van mijn treuren
en bent u zo pedant dit af te keuren,
ik wou dat jullie persmuskieten wisten

wat ik te zeggen heb: Besef dat tranen
zijn als het water van de Oceanen,
het helpt niet of je ook betogen houdt,
want ook al hadden jullie het vermogen
twee tonnen vol met tranen op te drogen,
dat gaf je niet meer dan een handje zout.

George Sand is vooral bekend gebleven door haar stormachtige liefdesaffaires met o.a. de dichter Alfred de Musset. Bij hem kunnen we terecht voor een uitbarsting van onvervalste afkeer jegens het politieke bedrijf en omdat hij er de sonnetvorm voor koos, past het in deze verzameling.

Alfred de Musset 1810-1857

Sonnet aan de lezer

Tot nu toe, lezer, was ik steeds gewend
u op de eerste bladzij te begroeten.
Dit boek kan u zo vrolijk niet ontmoeten,
in waarheid is het nu een slecht moment.

Weg zijn de zeden die je hebt gekend,
geen koning en geen goden meer, we boeten.
De meisjes kiezen voor een andere route,
en Lamartine doet of je 'n kindje bent.

De politiek, helaas! Ziedaar onze ellende,
alleen mijn vijand wenst mij in die bende,
nee, nu eens links, dan rechts, 't is niets voor mij.

Ik wil gelezen en herlezen worden
en heb ik soms de namen niet op orde,
Ninette en Ninon zijn steeds erbij.